

תפ"ח 1307/09/13 - מדינת ישראל נגד אחמד רישק, איסמאעיל אבו מפלפל

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 1307-09-13 מדינת ישראל נ' רישק (עציר) ואח'
בפני כבוד השופט הבכיר, צבי סגל - אב"ד, והשופטים בן ציון גרינברגר וארנון דראל
המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ג'ני אבני
מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד-
הנאשמים

1. אחמד רישק (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד וסים דכור, מטעם הסנ"צ
2. איסמאעיל אבו מפלפל (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד מוסטפא יחיא, מטעם הסנ"צ

הכרעת-דין

השופט צבי סגל - אב"ד:

כתב האישום

1. הנאשמים הינם גיסים - הנאשם 2 נשוי לאחותו של הנאשם 1. חמדי רומאנה (להלן: "חמדי"), המתגורר בשטחי יהודה ושומרון, הינו בן דודתו של נאשם 1. על פי עובדות כתב האישום, במהלך חודש מרץ 2013, או בסמוך לכך, החליט חמדי להכין מטען חבלה ולהניחו במקום הומה אדם בירושלים, כדי לרצוח מספר רב של יהודים. במטרה לממש את תוכניתו, למד חמדי כיצד להכין חומרי נפץ באמצעות רשת האינטרנט, ופעל לאיסוף חומרים כימיים שונים הדרושים לכך.

במהלך חודש אפריל 2013, או בסמוך לכך, נפגשו חמדי ונאשם 1 במהלך אירוע משפחתי. בפגישה זו, סיפר חמדי לנאשם 1 כי הוא מנסה לייצר חומר נפץ במטרה לבצע באמצעותו פיגוע בישראל. חמדי ביקש מנאשם 1, כי לאחר שהמטען יהיה מוכן ידאג להכניסו לישראל. נאשם 1 נאות לכך. עוד ביקש חמדי מנאשם 1, כי יספק לו לצורך הכנת המטען "מי-אש", מדליק פחמים וגולות ברזל. נאשם 1 הסכים גם לכך.

כשבועיים לאחר פגישה זו, נפגשו השניים בבית סבם באלבירה, בשטחי יהודה ושומרון. בפגישה זו ביקש חמדי מהנאשם 1 כי יקנה עבורו אקדח, וזה השיב לו כי יברר באשר למחירים של אקדחים. כן הודיע הנאשם 1 לחמדי כי הכין עבורו את הדברים אותם ביקש ממנו אך לא היה באפשרותו להביאם עמו.

בתחילת חודש יולי 2013 או בסמוך לכך, נפגשו הנאשם 1 וחמדי בביתו של הנאשם 1. או אז, נאשם 1 אמר לחמדי כי באפשרותו להחדיר את מטען החבלה לירושלים באמצעות אוטובוס. חמדי הציע להניח את מטען החבלה במרכז הקניות "ממילא" בירושלים. בנוסף, שאל חמדי את נאשם 1, האם הוא מכיר אדם נוסף היכול לסייע להם בביצוע הפיגוע, ונאשם 1 הציע לשתף בביצוע מטלה זו את נאשם 2.

בסמוך לאחר מכן, בשיחות שהתקיימו בין נאשם 1 לנאשם 2 במקום עבודתם במרכז "ממילא" בירושלים, סיפר נאשם 1 לנאשם 2, כי הוא וחמדי פועלים להכנת מטען חבלה, וביקש לדעת אם יש ברשותו גולות ברזל לצורך הכנת המטען. נאשם 2 מסר לידי הנאשם 1 כ-40 גולות ברזל בקוטר של חצי סנטימטר, ואמר לו כי ינסה להשיג גם חומר המשמש לניקוי בריכות, לצורך הכנת המטען.

בסמוך לאחר מכן, הגיע נאשם 1 לביתו של חמדי ומסר לו שני מיכלים של "מי אש", פחם לבן, ו-40 גולות מברזל לצורך הכנת מטען החבלה. חמדי הראה לנאשם 1 כלי מעבדה עם חומרים כימיים שונים בתוכם, וכן חומר נפץ.

במהלך חודש יולי 2013, נפגשו הנאשמים עם חמדי במסעדה ברמאללה. בפגישה זו, דנו הנאשמים וחמדי בפרטי התכנית להנחת מטען החבלה, לרבות בשאלה כיצד יעטפו אותו, כיצד יעבירוהו לתוך העיר ירושלים, כיצד והיכן יניחוהו, ובאמצעות איזה מנגנון יפעילוהו. האפשרות המועדפת שעלתה בפגישה זו הייתה, שהמטען יעטף באריזת מתנה, בתוך סלסלה עם שוקולדים, ויונח בתוך פח אשפה במרכז הקניות "ממילא" בירושלים. באשר למועד ביצוע הפיגוע, הועלתה אפשרות לבצעו במהלך אחד מחגי ישראל, מאחר שבתקופה זו פוקדים אנשים רבים את מרכזי הקניות.

במועד אחר, עת בילו נאשם 1 ונאשם 2 בצוותא בברכת ימק"א בירושלים, ביקש נאשם 1 מנאשם 2 להשיג עבורו אקדח, באמצעותו יוכל לירות על חיילי צה"ל המוצבים במחסום ענאתא. נאשם 2 הבטיח לו לברר אפשרות להשגת אקדח.

בגין מעשים אלה, יוחסו לנאשמים עבירות של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה וניסיון לייצור נשק - לפי סעיפים 99(א) בצירוף סעיף 92, וכן סעיף 144(ב) בצירוף סעיף 25 ו-31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - "חוק העונשין").

תשובות הנאשמים לכתב האישום וגדר המחלוקת

2. בתחילת משפטם כפרו הנאשמים בעובדות כתב האישום, למעט במספר עובדות בודדות בהן הם הודו. הנאשמים הכחישו בתשובתם הראשונית כל ידיעה בדבר תוכניותיו של חמדי לבצע פיגוע. ב"כ הנאשמים טענו בשמם, כי הדברים שמסרו הנאשמים בחקירתם במשטרה נמסרו שלא מרצונם החופשי, לאחר שהופעל נגדם לחץ פסול, וביקשו לנהל משפט זוטא כנגד קבילות הודאותיהם בחקירה.

בחלוף מספר דיוני הוכחות, ולאחר שנשמעה עדותם של מספר עדי תביעה, ביקשו ב"כ הנאשמים לחזור בהם מכפירתם הכוללת, לתקן את תשובתם לכתב האישום, ולהודות בחלקים רבים מהמיוחס להם בכתב האישום. ואכן, בתשובתם המתוקנת כבר הודו הנאשמים במרבית העובדות שיוחסו להם בכתב האישום, כך שנותרו לבסוף שש פלוגתאות בלבד השנויות במחלוקת, ואלו הן:

א. האם בפגישתם הראשונה של חמדי עם נאשם 1 הסכים האחרון להחדיר לישראל את המטען שיכין חמדי.

ב. האם חמדי אמר לנאשם 1 שברצונו לרכוש אקדח, או שמא אך ביקש ממנו לברר מהו מחירו של אקדח.

ג. האם נאשם 1 אמר לחמדי שהוא יוכל להחדיר את המטען לישראל באוטובוס.

ד. האם הסכים נאשם 2 לנסות להשיג בנוסף לגולות הברזל גם חומר לניקוי בריכות.

ה. האם בפגישתם במסעדה ברמאללה דנו השלושה בפרטי החדרת המטען לישראל והסוואתו, או שמא אך קבעו כי לאחר שהמטען יהיה מוכן הם ידונו בהמשך פרטי הביצוע.

1. האם נאשם 1 ביקש מנאשם 2 להשיג לו אקדח, והאם אמר לו שברצונו לבצע פיגוע ירי כנגד חיילי צה"ל במחסום ענאתה, או שמא אך ביקש מנאשם 2 לברר עבורו מהי עלותו של אקדח.

ביחס לפלוגתאות שנותרו, כמפורט לעיל, שבו וטענו ב"כ הנאשמים, כי הדברים העודפים שמסרו הנאשמים בחקירותיהם נאמרו אך ורק כתוצאה מהפעלת לחץ פסול.

3. גדר המחלוקת, אם כן, נותרה מצומצמת למדי, שעה שלמעשה הנאשמים הודו במרבית העובדות העיקריות שבכתב האישום, ובכללן בכך שידעו כי חמדי מתכנן לבצע פיגוע בעזרת המטען אותו הוא גם ניסה להכין. ב"כ המאשימה ציינה, בתשובה לשאלת בית המשפט, כי לסברתה ניתן היה להרשיע הנאשמים בעבירות המיוחסות להם גם בהתבסס על אותן עובדות בהן הודו. אף על פי כן, בחרה המאשימה, מטעמיה היא, להמשיך ולנהל את המשך משפטם של הנאשמים, ולנסות להוכיח גם את העובדות הנוספות שנותרו שנויות במחלוקת.

מבט-על על הראיות

4. מטעם המאשימה העידו המכונה **נורית**, האחראית על צוות החקירה בשב"כ; **חמדי**; רפ"ק **שרה אברמוביץ-בר**, מומחית מז"פ; רס"ל **רנאן חלבי**, חוקר משטרה; רפ"ק **איגור פקרמן**, מומחה לחומרי חבלה; **רס"ב מטאנס חדאד**, חוקר משטרה; **רס"מ ג'אק כהן**, חוקר משטרה; סמ"ר **תימור שקור**, חוקר משטרה; והמכונה **אמנון**, חוקר שב"כ.

כן הוגשו המוצגים הבאים: הודעותיו של חמדי במשטרה (**ת-1/3**); חוות דעת מומחית מז"פ (**ת-4**); הודעותיו של נאשם 1 במשטרה (**ת-5/6/9/14**); הודעותיו של נאשם 2 במשטרה (**ת-7/10**); חוות דעת מומחה חבלה (**ת-8**); מזכרי חקירת נאשם 2 בשב"כ (**ת-11/13**); דו"חות פעולה (**ת-15/17**); טפסים צבאיים שונים (**ת-18**); ודף זכויות לנחקר בשפה הערבית (**ת-20**).

מטעם ההגנה העידו אך ורק הנאשמים ולא הוגשו מטעמם כל מוצגים.

5. אעבור, אפוא, עתה לסקירת תמציתית של הראיות. אדגיש, כי לאחר תיקון תשובת הנאשמים לכתב אישום וצמצום הפלוגתאות, התייתר הצורך לדון בעדותם של מספר עדים שהעידו קודם לתיקון האמור, ולהלן אתמקד אך ורק באותן ראיות רלוונטיות הנדרשות לשם הכרעה בפלוגתאות שנותרו במחלוקת.

פרשת המאשימה

נורית - ממונה על צוות החקירה בשב"כ

6. העדה שימשה, כאמור, ממונה על צוות החקירה בשב"כ בתיק, והיא נחקרה בעיקר על האופן בו בוצעה חקירת חוקרי השב"כ (לצורך נושא קבילות המזכרים הכוללים בחובם את הודאות הנחקרים). לדבריה, וככל שידיעתה מגעת, נאשם 1 כלל לא סבל ממניעת אוכל או ממעברים קיצוניים מחום לקור, כפי שנטען על ידי ב"כ הנאשמים, אלא קיבל את ארוחותיו בזמן, וכשהתלונן על קור קיבל מיד מעיל מהחוקר. כבר בתחילת חקירתו קיבלה נורית דיווח, כי נאשם 1 מתחיל להודות ומאשר את דברי חמדי בחקירותיו. נורית הכחישה מכל וכל שהכתה את נאשם 1. באשר לנאשם 2 מסרה, כי חקירתו הייתה יותר רצופה ואינטנסיבית מאשר חקירתו של נאשם 1, אך גם הוא זכה לקבל שעות מנוחה מניחות את הדעת. באשר לאלימות שהופעלה וקללות שנאמרו, כנטען על ידי הסנגוריה, מסרה העדה כי על פי דיווח שקיבלה, באחת מחקירותיו ירק נאשם 2 על חוקרו וקיללו, והחוקר הגיב על כך באופן דומה (עמ' 25-27).

בחקירתה הנגדית ציינה נורית, כי שעות החקירה של נאשם 2, אשר היו כאמור אינטנסיביות יותר, היו מוצדקות נוכח הערכת המצב, נכון לעת ההיא, כי המדובר בפיגוע מתגלגל (עמ' 31).

7. עוד נשאלה נורית לגבי מקום גביית ההודעות המשטריות לאחר סיום חקירת חוקרי השב"כ והשיבה, כי בתוך מתקן השב"כ נמצאים גם חדרים בהם נגבות לעיתים הודעות נחקרים על ידי חוקרי משטרה, ולעיתים קורה שנחקרים נלקחים לתחנת המשטרה לשם גביית ההודעות. במקרה דנא, היא לא ידעה לומר לאן לקחו את הנחקרים, אך הניחה כי גביית ההודעות אכן בוצעה בחדרים שבתוך המתקן (עמ' 37). עוד מסרה, כי חוקרי השב"כ אינם נוכחים בחדר החקירות במהלך החקירה המשטרית ואינם מעורבים בה (עמ' 38).

8. בתשובה לשאלות ב"כ הנאשם 2 מסרה נורית, כי נאשם 2 היה אזור באיזור ארוך לצדי הגוף, בדרך המאפשרת לידיים להיות משוחררות יחסית. עוד ציינה, כי לא הופעלו כל לחצים או מעשי אלימות פיזית במהלך החקירות (עמ' 41-42). נורית התנגדה לפרשנותו של ב"כ נאשם 2, לפיה חוקרי השב"כ אמרו לנחקר שהוא יישאר לשבת בחקירה עד שיודה. לטענתה, דברי החוקר שהוזכרו ביזכרון הדברים אליו הפנה ב"כ נאשם 2 היו, שהחקירה מתארכת לשווא משום שהנחקר מסרב לשתף פעולה בנוגע למידע ידוע. לדבריה, מדובר באמירה רגילה שאינה מצריכה סמכות מיוחדת (עמ' 48).

9. ב"כ נאשם 2 התייחס לדבריו של נאשם 2 במהלך דיוני המעצר בעניינו, במסגרתם מסר לשופט המעצרים, כי

הוא נמצא במצוקה בשל מחסור בשעות שינה. כב' השופטת הורתה לממונה על החקירה להגיש לה התייחסות בכתב לטענה זו. נורית אכן הגישה לכב' השופטת מזכר חסוי, שכלל מידע מודיעיני המסביר את התנהלות החקירה (עמ' 50-49).

10. באשר למניעת מפגש עם עו"ד, נורית התנגדה לתזה אותה הציג לה ב"כ נאשם 2, לפיה המניעה שימשה אך ורק אמצעי לחץ. לטענתה, במועד הוצאת צו מניעת המפגש הייתה לכך סיבה טובה, בשל הסיכון הרב שנשקף, כפי שהצביע המידע שהצטבר אצלם באותה עת (עמ' 60-59).

חמדי

11. בתחילת עדותו אישר חמדי, כי ניסה לערבב דשנים ומי חומצה כדי לייצר חומר נפיץ במטרה לבצע פיגוע נגד צה"ל. יחד עם זאת טען, כי לא הצליח להכין את החומר והכחיש כי חפץ לעשות זאת כנקמה על מות אביו בידי צה"ל (עמ' 68-66).

בהמשך מסר, כי השיג בעצמו את החומרים מהם תכנן לייצר חומר נפץ, ללא ידיעת הנאשמים. לטענתו, נאשם 1 היה צריך לקחת ממנו את המטען ולהניחו בקניון "ממילא" (עמ' 71). עוד טען, כי אמר לנאשם 1 שהוא מתכוון לייצר מטען חבלה, ובמידה והדבר יצליח הם יחדירו אותו לישראל, אך הפעולה נבלמה מאחר שייצור המטען לא עלה בהצלחה (עמ' 72). חמדי מסר, כי התכנית הייתה שנאשם 1 ייקח את המטען ויחדירו לישראל, אך הכחיש כי היה תכנון מדויק לגבי אופן החדרת המטען (עמ' 76). בנוסף מסר, כי לצורך הכנת המטען העביר לו נאשם 1 מי חומצה וגולות ברזל (עמ' 77).

12. חמדי הכחיש שהיה לו קשר בנושאים אלה גם עם נאשם 2. לטענתו, כל שיחותיו בנדון התנהלו אך ורק עם נאשם 1 והוא כלל לא ידע על מעורבותו של נאשם 2 בפרשה (עמ' 78-79). חמדי הכחיש, כי בעת מפגש משפחתי עם הנאשמים במסעדה ברמאללה דנו השלושה בפרטים הנוגעים לפיגוע המתוכנן, וכן הכחיש כי ביקש מנאשם 1 לגייס אנשים נוספים לביצועו (עמ' 80-81).

אציין, כי בחקירתו הנגדית מסר חמדי גרסה מנוגדת לדבריו בחקירה הראשית, וכן לעובדות בהן הודו הנאשמים מאוחר יותר במסגרת תיקון תשובתם לכתב האישום. חמדי סיפר, כי נאשם 1 כלל לא היה מעורב בתכנון הפיגוע, אלא רק התבקש לברר את מחירם של חומרים מסויימים (עמ' 84).

13. בהמשך חקירתו מסר חמדי, כי החומרים אותם השיג לא הספיקו לו כדי לייצר חומר נפץ, וכי "אצבע חומר נפץ" שנמצאה אצלו הייתה רק שילוב של סוכר ואשלגן שאינו מתפוצץ אלא רק מעלה עשן (עמ' 87). עוד מסר, כי מעולם לא יצר קשר עם ארגון או חוליה כמו החמאס או הג'יהאד איסלאמי (עמ' 99). לעניין רכישת אקדח מסר חמדי, כי הוא לא ביקש מנאשם 1 להשיג לו אקדח, אלא רק ביקש ממנו לברר את מחירו (עמ' 100).

14. חמדי טען, כי הדברים שמסר בהודעותיו במשטרה, לפיהם נאשם 1 הסכים להחדיר את המטען לישראל והציע להניח אותו ב"ממילא", אינם נכונים, וכי הדברים נאמרו מפיו רק לאחר שהופעל עליו לחץ על ידי חוקרי השב"כ. לטענתו, הוא היה זה שהציע לנאשם 1 את האפשרות הזו, אך נאשם 1 סירב (עמ' 104-105; עמ' 108-110).

גם בחקירתו הנגדית של חמדי על ידי ב"כ הנאשם 2 נמסרו עובדות רבות המנוגדות לעובדות בהן הודו הנאשמים בתשובתם המתוקנת לכתב האישום. כך, למשל, מסר חמדי כי כלל לא שוחח עם נאשם 2 על נושא המטען, וכי באירוע המשפחתי ברמאללה כל אחד מהם ישב לחוד עם בני משפחתו (עמ' 111-113).

15. ב"כ הנאשם 2 הציג לחמדי דברים שנאמרו על ידי נאשם 1 בהודעותיו במשטרה, המתייחסים למעורבותו של נאשם 2 בתכנית. חמדי השיב, כי כל העובדות המוזכרות בהקשר זה אינן נכונות (עמ' 114-117). בדומה לכך, שלל חמדי גם את נכונותם של דברי נאשם 2 עצמו במשטרה, בגדרם הודה כי היה מעורב בתכנון הפיגוע ביחד עם חמדי ונאשם 1 (עמ' 118-119).

בחקירתו החוזרת של חמדי, לאחר שדבק בגרסאות שמסר בחקירתו הנגדית, הסותרות את דבריו בחקירה הראשית ובהודעותיו במשטרה בכל הנוגע לנאשם 1, ביקשה ב"כ המאשימה להכריז עליו "עד עוין", ולהגיש את הודעותיו במשטרה במסגרת סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן: "**פקודת הראיות**"). בקשתה התקבלה (בכל הנוגע לנאשם 1).

16. גם במהלך חקירתו הנגדית על ידי ב"כ המאשימה המשיך חמדי לסתור את דבריו בהודעותיו במשטרה ובחקירתו הראשית, וטען כי חוקרי השב"כ הכריחוהו לומר את הדברים. בשלב זה, חמדי התכחש אפילו לכוונתו להכין חומר נפץ מהחומרים שביקש להשיג, וטען כי אך ורק ביקש לברר את מחירי הדשנים, ללא שום צורך ספציפי, וכי ביקש להשיג גולות כדי להשתמש בהם בגלגלים של מקררים, במסגרת עבודתו בתחום זה (עמ' 134).

בחקירה נוספת מטעם ב"כ הנאשם 1 מסר חמדי, כי בעת גביית הודעותיו במשטרה חוקר השב"כ נכח בחדר

ואף הורה לחוקר המשטרה לכתוב דברים שהוא כלל לא אמרם (עמ' 149).

רס"ל חנאן חלבי

17. רס"ל חלבי גבה את הודעותיו של נאשם 1 בתאריכים הבאים: 10.8.13 (ת/5) ו-19.8.13 (ת/6), וכן את הודעתו של נאשם 2 מיום 22.8.13 (ת/7). העד מסר, כי הודעות הנאשמים ניגבו בחדרי המשטרה הנמצאים במתקן השב"כ, מבלי שבחדר נכח או היה מעורב כל גורם אחר פרט לו ולנחקרים (עמ' 179, 185-186).

בחקירתו הנגדית מסר העד, כי עובר לגביית כל הודעה מנחקר הוא כלל אינו מודע לפרטים הנוגעים לתנאי חקירותיו בשב"כ. יחד עם זאת, הוא בהחלט נוהג לשאול את הנחקרים על מצבם הכללי, ואף בוחן אותם ויזואלית, ואם הוא מבחין בדבר מה חריג, הוא מציין זאת כבר בתחילת ההודעה (עמ' 185).

18. עוד מסר העד, כי אם נאשם 2 היה מוסר בחקירתו שהוא עייף משום שלא אפשרו לו לישון, הוא לבטח היה מציין זאת בהודעה (עמ' 189). הוסיף העד ומסר, כי הנחקרים ידעו שאינו חוקר שב"כ, משום שבתחילת החקירה הוא הציג עצמו בפניהם כחוקר משטרה, וכן הכחיש כי אמר לנחקר שעליו לחזור בפניו על אותם דברים שמסר לחוקר השב"כ (עמ' 193-194). לבסוף הבהיר העד, כי על אף שהחקירה התבססה על האמור בזיכרון הדברים של חוקרי השב"כ, הדברים שמסר הנחקר בתשובותיו נרשמו מפי הנחקר עצמו (עמ' 196).

רס"ב מטאנס חדאד ורס"מ ג'אק כהן

19. רס"ב חדאד גבה את הודעותיו של חמדי מהתאריכים 6.8.13 ו-12.8.13 (ת/1-2). העד אישר, כי החתים את חמדי על כל עמוד בהודעה לאחר שהקריא לו את תוכן הדברים שרשם בשפה הערבית, שהינה שפת אמו. בתשובה לשאלות ב"כ נאשם 1, דבק העד בעמדתו לפיה הוא ניהל את החקירה באופן עצמאי ללא מעורבות כלשהי של חוקרי השב"כ, אך בהחלט התבסס על זכ"ד השב"כ שהועבר לעיונו עובר לחקירה (עמ' 220).

רס"מ כהן גבה את הודעתו של חמדי מיום 22.8.13 (ת/3). בחקירותיו הנגדיות חזר העד על דברי עמיתו בכל הנוגע לאופן ניהול החקירה, שהתבססה על האמור בזכ"ד מחקירת השב"כ.

חלק ניכר מחקירתם הנגדית של העדים התמקד במצבו של חמדי בעת חקירתו, זאת במטרה לקעקע את

משקל אמרותיו/הודאותיו במשטרה בנוגע לפרטים שאינם שנויים יותר במחלוקת בין הצדדים.

סמ"ר תימור שקור

20. סמ"ר שקור גבה את אמרתו של נאשם 1 מיום 15.8.13 (ת/9) ואת אמרתו של נאשם 2 מיום 20.8.13 (ת/10). העד העיד, כי כל פרט שנמסר מפי הנאשמים נרשם בהודעותיהם, ולא ייתכן מצב בו חלק מתשובותיהם לא נרשם (עמ' 246). העד הכחיש שאמר לנאשם 1 שעליו לחזור על התשובות שמסר בחקירתו על ידי חוקר השב"כ, וכן שלל קיום ויכוח בינו לבין נאשם 1 באשר לעובדות הרשומות בהודעה (עמ' 247; 255). באשר למצבו של נאשם 1 במהלך גביית הודעתו, מסר העד כי הלה היה אזוק בידיו לכסא, לצידי גופו. לדברי העד, במהלך גביית אמרתו של נאשם 2 הוא לא שם לב לסימני עייפות חריגים אצלו, ואם היה שם לב לכך היה לבטח מפסיק לאלתר את החקירה. לטענתו, לא מצא מאפיין חריג כלשהו במצבו של נאשם 2 במהלך החקירה (עמ' 262). ב"כ הנאשמים ביקשו מהעד להסביר את העובדה, שעל אף שחקירות הנאשמים נמשכו כשעה, הודעותיהם בכתב הינן קצרות יחסית. העד השיב, כי הדבר הגיוני, משום שלכל חקירה יש הספק שונה, ולעיתים חקירה נמשכת יותר זמן בגין כתיבה בכתב יד או התנהלות איטית, ולכן היא מניבה מספר קטן של עמודי תוכן. העד עמד על כך, שכל דבר שנמסר מפי הנאשמים בחקירותיהם נרשם בהודעה (עמ' 271-272).

אמנון

21. חוקר השב"כ המכונה אמנון חקר את נאשם 2 וערך זכ"ד בתאריכים 19.8.13 (ת/11) ו- 21.8.13 (ת/12), וכן ליווה את נאשם 1 לביתו של חמדי וערך זכ"ד (ת/13). העד הסביר, כי לאחר שחקר את נאשם 2 בפעם הראשונה ביום 19.8.13, נגבתה ממנו ביום 20.8.13 הודעה על ידי חוקר משטרה (ת/10). במסגרת הודעה זו מסר נאשם 2 פרטים נוספים וחדשים, אשר לא צוינו במסגרת החקירה שהוא חקר אותו קודם לכן. אלה כללו התייחסות לניסיון להשיג חומרי ניקוי בריכות לצורך הכנת מטען החבלה וכן התייחסות לנכונותו לשמש כתצפיתן במהלך הפיגוע. העד הסביר, כי מאחר שנאשם 2 חשף פרטים חדשים בחקירתו המשטרתית, הוא זומן על ידו לחקירה נוספת, במטרה להבין את המידע החדש לעומקו, ולבדוק את מידת מהימנותו (עמ' 388-389).

העד סיפר, כי במהלך חקירותיו של נאשם 2 שררה אווירה טובה בחדר החקירות, וכי נאשם 2 לא השמיע באוזניו קובלנות כלשהן. העד אף הכחיש את טענות נאשם 2 באשר למניעת אוכל וקירור החדר באופן חריג (עמ' 392). בנוסף העיד, כי בזמן ביצוע פעולת החקירה עם נאשם 1 הוא כלל לא הבחין בדחיפה או באזיקה שיכולה הייתה לגרום

פגיעה כלשהי בנאשם 1 (עמ' 396-397). העד מסר, כי מעולם לא נכח בחדר החקירות בעת גביית הודעה מנחקר על ידי חוקרי משטרה (שם).

עוד הכחיש העד, כי נאשם 2 אמר לו במהלך החקירה שהוא מוסר לו פרטים שקריים (עמ' 400). בהמשך מסר, כי ככלל, כל טענה של נחקר נרשמת (עמ' 406). לטענת העד, כל נחקר שנכנס לחדר החקירות נשאל לשלומו ולהרגשתו, כפי שמצוין בזכ"דים, ובמידה ועולות טענות ביחס למצבו - הנפשי והגופני - הן זוכות להתייחסות מיידית (עמ' 402).

22. ב"כ נאשם 2 ביקש מהעד להתייחס לכך, שבמהלך הדיון בהארכת המעצר שנערך באותו יום בו בוצעה חקירתו הראשונה על ידי העד, סיפר נאשם 2 לשופטת המעצרים כי מופעלים עליו לחצים, לרבות בדרך של מניעת שינה. העד טען בתשובה, כי אינו זוכר שהובאה לידיעתו טענה זו (עמ' 413).

העד נשאל לגבי אמירה של נאשם 2 המוזכרת בזכ"ד שערך, לפיה התכונן היה להניח את המטען בחוף הים של תל אביב. ב"כ נאשם 2 עימת את העד עם העובדה ששום פעולת חקירה בכיוון זה לא נעשתה, ואף שאר המעורבים בפרשה לא נחקרו על כך. מכך ביקש ב"כ נאשם 2 להסיק, כי העד למעשה ידע שנאשם 2 משקר בחקירתו. העד מסר בתשובה, כי אינו זוכר אילו פעולות חקירה בוצעו כדי לאמת את דברי נאשם 2 בקשר לחוף הים בתל אביב, וציין כי מיד לאחר אמירה זו אמר נאשם 2 שעלתה אפשרות להניח את המטען בקניון "ממילא" (עמ' 416).

עד כאן, בתמצית, פרשת ראיות המאשימה ביחס לפלוגתאות שנותרו במחלוקת.

פרשת ההגנה

נאשם 1

23. נאשם 1 מסר בחקירתו הראשית, כי חלק מהפרטים שמסר בהודעותיו שנגבו על ידי חוקרי המשטרה הינן אמת וחלקן שקר. לטענתו, העובדות בהן המשיך לכפור גם לאחר תיקון תשובתו לכתב האישום, המצוינות בהודעותיו במשטרה, אינן נכונות, והוא מסר אותן רק לאחר שהופעלו עליו לחצים "מילוליים, גופניים ונפשיים" (עמ' 426).

נאשם 1 נשאל בחקירתו הראשית לגבי אמירותיו בחקירה הנוגעות לעובדות השנויות במחלוקת. ביחס לטענה לפיה נאשם 1 ביקש מנאשם 2 לקנות אקדח על מנת להשתמש בו כנגד חיילים במחסום ענאתה, טען נאשם 1 כי הוא

רק ביקש מנאשם 2 לברר עבורו מהו מחירו של אקדח, וכשאמר זאת לחוקר, הלה איים עליו שהוא ישאיר אותו בצינוק לשבועיים אם לא ימסור את הפרטים המצופים ממנו (עמ' 428).

בדומה לכך, בנוגע לטענה כי נאשם 1 דן עם חמדי ונאשם 2 בפרטי התכנית, בין היתר גם כיצד לעטוף את המטען ולהסוותו, מסר נאשם 1 כי הדברים שאמר בחקירתו, בהקשר זה, נאמרו בשל הלחצים שהופעלו עליו. נאשם 1 התבקש לפרט את סוגי הלחצים שהופעלו עליו, וציין: חוסר שינה, איומים בפגיעה פיזית, קללות ויריקות. עוד טען, כי אחד החוקרים איים עליו כי משפחתו ועתידו ייפגעו; כי הועבר מחקירה שנערכה בחום קיצוני לקור קיצוני; וכי הועבר במהלך החקירה מחדר לחדר ללא כל סיבה. לטענתו, הוא התלונן על המעשים בפני חוקריו (עמ' 432-435). בנוסף טען, כי כשהובל לביתו של חמדי לביצוע פעולת חקירה, נפצע ברגליו לאחר שאדם מסוים, אותו לא ראה בשל כיסוי שחוקריו עטו על עיניו, הוריד אותו בכוח מהרכב בו נסעו (עמ' 436-437). עוד טען, כי במהלך החקירות היו ידיו אזוקות בשרשרת קצרה מאוד (עמ' 439).

24. במהלך חקירתו הנגדית של נאשם 1 ע"י ב"כ הנאשם 2, נשאל נאשם 1 אודות הדברים שמסר בהודעותיו בדבר מעורבותו של נאשם 2 באירוע. נאשם 1 מסר בתגובה, כי אמר לחוקרי המשטרה שנאשם 2 לא היה שותף לתכנון, אך חוקרי המשטרה התעלמו מדבריו וכתבו את הדברים שנכתבו בזכ"ד שנמסר להם מחוקר השב"כ. יחד עם זאת, על אף שנשאל על כך מפורשות על ידי ב"כ נאשם 2, נאשם 1 לא ציין כי מסר את הדברים לחוקרי המשטרה כתוצאה מלחץ, אלא חזר על טענתו לפיה חוקרי המשטרה כתבו את ההודעה בהתאם לזכ"ד ולא אפשרו לו לקרוא אותה בטרם חתם עליה:

"ש. אתה מתאר שם בשורות 28-31 תיאור של העברת מטען או לא העברת מטען וכיוצא באלה. אתה מוסר שם את הדברים הבאים, אני אקריא לך, סיכמנו להיפגש והיכן ניפגש והתפקיד שלי היה אחרי שחמדי ייקח את איסמעיל למקום הפיגוע או שמדריך אותו היכן בדיוק ונותן לו את המטען, והוא נותן לו את המטען כדי שיהיה בתוך תיק ואז איסמעיל הולך ומניח את המטען היכן שאומר לו חמדי. למה [צ"ל: אמרת] את הדברים האלה לחוקר?
ת. בהתחלה אני סיפרתי ואמרתי שחמדי אמר עד שיכין את המטען חמדי יקבע את המקום, אבל מה שקרה בחקירה החוקרים היו אומרים לי מה להגיד ובסופו של דבר כשחוקר השב"כ מביא את הזכ"ד לחוקר המשטרה הוא מסמן לו תחת הסעיפים ואומר לו או מבקש ממנו שאלה הנושאים שאני רוצה שייכנסו לתיעוד.

ש. אז אמרת את זה תחת לחץ?

ת. אחרי שהוא מתעד את הדף נייר הזה כשהוא מקבל את ההודעה של המשטרה ביקשתי מהחוקר המשטרה לקרוא מה שנכתב שם לפני שאני חותם, סירב, אמר תחתום וזהו זה על סמך מה שנכתב."

(עמ' 442)

בהמשך טען נאשם 1, כי הפרטים שמסר על נאשם 2 נאמרו תחת לחץ שהפעילו עליו חוקרי השב"כ בחקירותיהם, אך נמנע מלייחס לחץ זה לחוקרי המשטרה (עמ' 444).

25. נאשם 1 טען, כי מעורבותו של נאשם 2 הסתכמה בכך שהוא, נאשם 1, ביקש ממנו להשיג לו גולות (שם). לבסוף טען, כי לדעתו אף אם היה מעלה בפני חוקר המשטרה את טענותיו המפורטות ביחס ללחצים שהופעלו עליו, החוקר לא היה רושם את הדברים בהודעה (עמ' 445).

בחקירתו הנגדית ע"י ב"כ המאשימה, נשאל נאשם 1 על הדברים שמסר בהודעתו מיום 10.8.13 (ת/5), לפיהם חמדי ביקש ממנו לקנות אקדח; זאת, בניגוד לטענתו לפיה חמדי רק שאל אותו על מחירי אקדחים. תשובתו של נאשם 1 לא הזכירה כלל הפעלת לחץ. חלף זאת, הוא מסר שהוא כלל לא אמר את הדברים לחוקר המשטרה:

- "ש. אני שואלת אותך, האם נכון מה שסיפרת לחוקר?**
- ת. לא איך שאת אומרת, שהוא ביקש ממני כסף אבל לא אמר לי מה המטרה. יכול להיות שהוא צריך כסף בגלל שחסר לו כסף או שהוא רוצה לקנות חומרים אבל בקשר לנשק האקדח רק ביקש ממני לשאול על זה, לא עזרה כמו שאת אומרת.**
- כבוד השופט סגל - אב"ד: לשאול על המחיר?**
- ת. רק כמה זה עולה האקדח.**
- כבוד השופט סגל - אב"ד: הנושא הבא.**
- ש. רק עוד שאלה אחת, אז איך אתה נותן לחוקר את התשובה הזאת שהוא שואל אותך למה ביקש ממך חמדי את האקדח? איך אתה יודע בכל זאת לתת תשובה?**
- ת. אני לא עניתי, אמרתי לו שאני לא יודע. אני לא יודע על מה חמדי חושב, אני מה שידוע לי שהוא ביקש רק לשאול כמה עולה.**
- ש. אז החוקר המציא את התשובה הזאת לפני הטענה שלך?**
- ת. אמרתי לך בהתחלה, אני לא קראתי שום הודעה. כל מקרה ומקרה במשך עשר דקות היינו מתווכחים בינינו.**
- ש. מי זה היינו מתווכחים בינינו?**
- ת. זה שלוקח ממני את ההודעה במשטרה, החוקר היה אומר של המשטרה אתה לא מתאים בין מה שאמרת בחקירה שלך בשב"כ לבין מה שאתה אומר במשטרה.**
- עו"ד וואסים דכוואר: כבודכם אני מציין לפרוטוקול שהוא אומר בעברית את המילה התאמה.**
- ש. אז מי נתן את התשובה הזאת? מאיפה ההסבר הזה?**
- ת. אמרתי לך מההתחלה איך שאתם מבהירים, איך שהמטען ייכנס בקופסה של ממתקים ודברים כאלו הדברים האלו אני לא אמרתי אותם. גם הדבר השני, אותו דבר.**
- ש. אז מי אמר אותם?**

- ת. יכול להיות החוקר של המשטרה או מפקד של המשטרה.
ש. הוא המציא את אריזת המתנה וכל זה?
ת. יכול להיות קיבל אינפורמציה דרך השב"כ על ידי חמדי או על ידי אנשים אחרים."
(עמ' 462-464)

26. בהמשך, אישר נאשם 1 מפורשות, שטענתו היא, שאותם פרטים שנרשמו בהודעותיו במשטרה, והוכחו בתשובתו לכתב האישום, כלל לא יצאו מפיו, אלא נרשמו על ידי חוקרי המשטרה בהתבסס על מידע שקיבלו ממקור אחר:

- "ש. השאלה היא אני רוצה להבין, אתה טוען שכל הפרטים שמופיעים בהודעות שלך ולא מתיישים על התשובה שלך לכתב האישום זה לא אתה אמרת, זאת הטענה?
ת. נכון.
ש. זה חוסך לי הרבה שאלות. עכשיו, אתה אומר שאותם פרטים שאתה לא מודה בהם אלה דברים בעצם של חמדי שהוא מסר עוד לפני שאתה נעצרת ובעצם הכניסו אותם כאילו אתה אומר אותם, זה נכון? זאת הטענה שלך?
ת. נכון."
(עמ' 465)

27. גם בהתייחסו למועד בו תכננו להפעיל את מטען החבלה, חזר נאשם 1 על טענתו לפיה חוקרי המשטרה העתיקו את הדברים מהזכ"ד של חוקרי השב"כ, מבלי שהוא אמר להם אותם:

- "ת. הם אמרו לי מתי יכול להיות שאתם תבצעו את המעשה
ש. מי זה הם? רגע, מי זה הם?
ת. החוקרים.
ש. החוקר משטרה?
ת. לא, של השב"כ.
ש. אבל אני מקריאה לך מההודעה במשטרה.
ת. אמרתי לך מההתחלה שהחוקר של השב"כ היה מביא איזה דף נייר לחוקר של המשטרה והיה עושה קופי ספייס.
ש. ואתה לא אמרת לו את זה?
ת. לא."
(עמ' 466-467)

28. בהמשך, עימתה ב"כ המאשימה את נאשם 1 עם דבריו בהודעתו (ת/5), התואמים את דברי חמדי בהודעתו (ת/3), לפיהם הוא, נאשם 1, הסכים להכניס את המטען לישראל לאחר הכנתו. נאשם 1 הכחיש זאת. לטענתו, השניים לא דיברו כלל על דרכים להחדרת המטען לישראל. גם בעניין זה טען נאשם 1, כי הוא כלל לא אמר את הדברים לחוקר

המשטרה:

"ש. אני מדברת עכשיו על משהו אחר. באותה פגישה אצלך בבית דיברתם גם על אפשרויות איך תכניסו את המטען לתוך ישראל, נכון?
ת. לא. אם לא ייצרנו את המטען איך נעלה את הרעיון איפה לשים את זה?
כבוד השופט סגל - אב"ד: לא, זה לא סותר אחד את השני, אפשר לתכנן גם בלי זה. אפשר לתכנן מראש עוד לפני שמכניס את המטען.
ת. ההתחלה הייתה אצל חמדי, קודם כל לייצר את המטען ואחר כך יקבע את המקום ומתי.
ש. אז גם פה התשובה שלך לשאלה שלי למה חצי מהסיפור שאתה מספר, יש כאן איזה עשר שורות, חצי מהסיפור הזה אתה אמרת ואת השאר החוקר הוסיף?
ת. אין צורך שאני אגיד לך כן.
ש. אין צורך כי זו אותה התשובה?
ת. כן, אותה תשובה."
(עמ' 472)

נאשם 2

29. נאשם 2 העיד על מגוון הלחצים שהופעלו עליו בתקופת מעצרו, כלהלן: הוא נחקר במשך שעות ארוכות ללא שינה, כאשר חוקריו גרמו לו להתקלח כדי לשמור על ערנותו; נאמר לו שבני משפחתו ייעצרו ויובאו לחקירה; הוא אולץ במהלך החקירה לשבת על כסאו בצורה מכאיבה. נאשם 2 טען, כי העלה תלונות אלו בפני אמנון, חוקר השב"כ, אך הלה התעלם מהן ולא תיעד אותן. עוד טען, כי אמר לאמנון תוך כדי החקירה שהוא מוסר לו פרטים שקריים רק כדי לסיים את החקירה, משום שאינו יכול לעמוד בה, אך אמנון התעלם מדבריו אלו (עמ' 485-486).

30. נאשם 2 הלן על כך, כי חוקרי המשטרה, אשר גבו את הודעותיו, עיינו בזכ"ד שקיבלו מחוקרי השב"כ והעתיקו מתוכו את הדברים. בחקירתו הנגדית התבקש נאשם 2 להתייחס לאמירותיו בהודעות שנגבו ממנו על ידי חוקרי המשטרה. הוא הכחיש את אמיתות הדברים, וטען, כאמור, כי אמר אותם רק כדי לסיים את החקירה, בשל לחצים שהופעלו עליו. כך, למשל, הכחיש נאשם 2 את דבריו לפיהם נאשם 1 ביקש ממנו אקדח על מנת לירות על חיילים במחסום ענתא. עם זאת, בהתאם לתשובתו לכתב האישום, הוא הודה כי נאשם 1 ביקש ממנו לברר מחירי אקדח. בעקבות כך, נשאל נאשם 2 האם טענתו המעודכנת הינה, שחלק מהדברים שמסר בהודעתו הינם אמת וחלקם שקר, כאשר רק החלק השקרי נאמר על ידו מחמת הלחץ שהפעילו עליו החוקרים. הנאשם אישר שזו אכן טענתו (עמ' 494).

31. הנאשם הכחיש גם את אמיתותם של דברים נוספים אותם אמר בחקירותיו: כך, באשר למיקום הנחת המטען (עמ' 496, 499); כך, באשר לאופן החדרת המטען לישראל (עמ' 500-501); וכך באשר לניסיון להשיג חומר לניקוי בריכות (עמ' 501). עוד הכחיש, כי החתימות על ההודעות הן חתימותיו, וכי חוקר המשטרה קרא לו אותן לאחר גבייתן (496-497).

32. באשר לפגישה שהתקיימה במסעדה ברמאללה, הכחיש נאשם 2 את קיומה; זאת, בניגוד לתשובתו המתוקנת לכתב האישום, במסגרתה הודה כי הפגישה אכן התקיימה, ובמהלכה הסכימו השלושה כי לאחר שהמטען יהיה מוכן הם ידונו בפרטי החדרתו לישראל. לכשנשאל אודות דבריו בהודעתו באשר לפגישה זו, מסר נאשם 2 את הדברים הבאים:

"ש. לא, לא רק זה. אתה דיברת עם אחד במפגש הזה על הנושא של המטען?

ת. לא.

ש. ועם חמדי?

ת. גם לא עם חמדי, לא דיברתי עם אף אחד.

ש. טוב, אני אקריא לך מההודעה מ-20.8 משורה 29. פה את המספר על הארוחה במסעדה, אני מדלגת לשורה 32, ישבתי אני וחמדי רומאני ביחד במסעדה וחמדי שאל אותי אם אחד דיבר איתי בהקשר למטען, אמרתי לו שבהתחלה רמז לי, ולאחר מכן אמר לי לגבי המטען, לאחר מכן חמדי אמר לי שצריך לבדוק מקום שנשים את המטען בו, אמרתי לו שנלמד את הנושא אני ואחד ולמחרת זה כבר, למחרת בוא נעצור כאן.

מה אתה אומר על הדברים האלה?

ש. השאלה הזו אני עניתי עליה מקודם כשאמרתי מה שכתוב אצלך, האמרות שכתובות אצלך אני סיפרתי מה שרצו אנשי השב"כ שאני אספר, אבל האמת איך שאני סיפרתי עכשיו בפני בית המשפט.

כבוד השופט סגל - אב"ד: כלומר, אמרת את זה בגלל שזה מה שהם רצו שתגיד?

ת. כן.

כבוד השופט סגל - אב"ד: אז אמרת דברים לא נכונים?

ת. נכון."

(עמ' 498-499)

33. בחקירתו החוזרת, נשאל נאשם 2 מפורשות על ידי בא-כוחו המלומד האם הוא חוזר בו מתשובתו המתוקנת לכתב האישום, והשיב בשלילה, היינו, שהוא נותר איתן בעמדתו ואינו חוזר בו מתשובתו המתוקנת לכתב האישום. בעקבות כך, הוסבר לנאשם 2 על ידי בית המשפט כי דבריו בעדותו סותרים את תשובתו המתוקנת לכתב האישום ולכן עליו מוטל הנטל להסביר את הפער והשינוי בין השניים:

"איך אנחנו נדע מה מתוך זה שהם רצו היה נכון כי אתה גם הודית בזה בבית המשפט לעומת

מספר דברים נוספים שהיום אתה טוען שהם לא היו ומוסיף את המשפט זה מה שהם רצו.
תסביר לנו.

ת. מה שאני אמרתי היום בבית המשפט
כבוד השופט סגל - אב"ד: היום או בפעם הקודמת?
ת. היום, הוא הכי הרבה נכון ומה שנאמר בדיון הקודם אני הודיתי בו רק לכבוד כבוד
בית המשפט ואני מוכן עכשיו לשאת באחריות על כך
כבוד השופט סגל - אב"ד: לא אדוני, אין דבר כזה, אין דבר כזה. מה שאתה אומר בעצם
שאתה בישיבה הקודמת שיקרת לבית המשפט?
ת. לא, אני לא שיקרתי.
כבוד השופט סגל - אב"ד: אז מה זאת אומרת מבחינת כבוד לבית המשפט? אמרת את
האמת.

ת. כן, את האמת.
כבוד השופט סגל - אב"ד: ואתה לא חוזר בכך מזה?
ת. לא, לא חוזר."

עם זאת, לכשנשאל בשנית על אירוע הפגישה במסעדה ברמאללה, שב נאשם 2 והכחיש את העובדות בהן הודה
בתשובתו לכתב האישום:

"ת. הנושא של רמאללה אני ישבתי במפגש משפחתי עם חמדי, במפגש הזה לא עלה
הנושא הביטחוני בכלל."

עד כאן, סקירת הראיות בתמצית; זאת, כאמור - אך ורק בהקשר לפלוגתאות שנותרו במחלוקת.

דין

34. כמבואר לעיל, לאחר תיקון תשובת הנאשמים לכתב האישום נותרו 6 פלוגתאות שנויות במחלוקת בין הצדדים.
בסיכומיה, טענה המאשימה כי כל העובדות שנותרו שנויות במחלוקת הוכחו מתוך הודאות הנאשמים במשטרה,
הנתמכות ומסייעות אחת לרעותה, שעה שאמרותיו/הודאותיו של נאשם 1 נתמכות אף באמרות חמדי במשטרה, ובעדותו
בחקירתו הראשית בבית המשפט. לטענתה, אמרות/הודאות הנאשמים הינן קבילות, שכן ניתנו מרצון חופשי, ויש אפוא
להעדיף על פני עדויותיהם בבית המשפט. כמו כן טענה ב"כ המאשימה, כי יש להעדיף את הודעתיו של חמדי במשטרה
ודבריו בחקירתו הראשית, על פני דבריו בחקירתו הנגדית.

35. מנגד, מיקדו ב"כ הנאשמים את טענותיהם, הן בעל פה והן בכתב, בשאלת קבילות הודאות הנאשמים מחוץ
לכותלי בית המשפט, וטענו, איש איש בלשונו ודרך הנמקתו, כי אלו נאמרו שלא מתוך רצון חופשי, אלא אך ורק כתוצאה

מהפעלת לחץ מצד חוקרי השב"כ. משכך, אדון תחילה בתוכן אמרות/הודאות הנאשמים וקבילותן. לאחר מכן, אעמוד גם על משקלן של אלו לעומת עדויות הנאשמים בבית המשפט, וכן על משקלן של הודעות חמדי בחקירה ומשקל עדותו בבית המשפט.

קבילות אמרות/הודאות הנאשמים

36. סעיף 12(א) לפקודת הראיות קובע כדלקמן:

"עדות על הודיית הנאשם כי עבר עבירה, תהא קבילה רק אם הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה הייתה חופשית ומרצון."

ראש לכל אציון, כי בחקירתו הנגדית שינה למעשה נאשם 1 את גרסתו וטען במפורש כי הדברים שמסר באמרות/הודאתו, בהם הוא כופר, כלל לא נאמרו על ידו. מקובלת עלי עמדת ב"כ המאשימה בסיכומיה, לפיה טענה זו אינה רלוונטית לבחינת סעיף 12 לפקודת הראיות, שכן אין היא עוסקת כלל בשאלת נסיבות מתן האמרה והרצון בנתינתה, אלא היא מהווה למעשה הכחשה מוחלטת בדבר עצם אמירתה. במצב דברים זה, טענתו של נאשם 1 מעוררת שאלה של **משקל** בלבד, במובחן משאלת **קבילות** האמרה.

37. ב"כ הנאשם 1, בסיכומיו, התמקד בעובדה שב"כ המאשימה לא זימנה לעדות את כל חוקרי השב"כ שחקרו את נאשם 1, ובכך לא הוכיחה את הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה. לטענתו, משהועלתה טענת הזוטא, חייבת הייתה ב"כ המאשימה לזמן לעדות את כל חוקרי השב"כ הרלוונטיים לשם הוכחת נסיבות מתן האמרה. דין טענה זו של ב"כ הנאשם 1 להידחות, משני טעמים: האחד, עליו כבר עמדתי לעיל, הוא, שעל אף תשובתו המתקנת לכתב האישום וטענות בא כוחו המלומד, נאשם 1 עצמו, בעדותו בבית המשפט, לא דבק בטענה כי אמרות/הודאתו לא ניתנה מרצון חופשי, ולפיכך ניתן לומר כי טענה זו נזנחה על ידו; השני, אמרות/הודאות הנאשמים, שהוגשו לבית המשפט, ניגבו על ידי חוקרי משטרה, שהעידו על נסיבות גביתן.

טענות ב"כ הנאשמים הינן, שלא ניתן לנתק בין חקירות חוקרי השב"כ לבין חקירות חוקרי המשטרה; זאת, בין היתר, בהסתמך על דברי הנאשמים, לפיהם חוקרי המשטרה לא ניהלו חקירה עצמאית, אלא העתיקו את הדברים שנכתבו בזכ"ד של חוקרי השב"כ. בהסתמכם על כך, טוענים ב"כ הנאשמים כי לא ניתן לומר שהתקיימה הפרדה בין חקירות השב"כ לחקירות חוקרי המשטרה, ויש אפוא להתייחס אליהן כאל חקירה אחת, שנוהלה גם על ידי חוקרי השב"כ, ובמסגרתן הופעלו לחצים שונים על הנאשמים.

חוקרי המשטרה, שגבו את אמרות/הודאות הנאשמים, העידו לפנינו באופן עקבי, כי חקירותיהם התנהלו באופן עצמאי, ללא כל נוכחות מצד חוקרי שב"כ. על אף שעטו על עצמם לבוש אזרחי, העידו החוקרים כי ציינו בפני הנאשמים מיד עם תחילת חקירתם כי הם שוטרים. ניסיונם של ב"כ הנאשמים להתמקד בעובדה שהחקירה נוהלה בתוך מתקן השב"כ אינה כה משמעותית בעיניי. חוקרי המשטרה העידו, כי על אף שחדרי החקירות ממוקמים בתוך מתקן השב"כ, מדובר בחדרים השייכים למשטרה ובהם מתבצעות לעיתים, מטעמי נוחיות, גם חקירות משטרתיות. אף אם הייתי מקבל את הטענה, לפיה מיקום החקירה בתוך מתקן השב"כ יכול באופן פוטנציאלי לגרום לנחקרים לסבור שמדובר בהמשך חקירת השב"כ, הרי שמסקנה זו נסתרה בבירור מרגע שהודיעו חוקרי המשטרה לנחקרים כי הם חוקרי משטרה ולא חוקרי שב"כ.

לא מצאתי מקום לפקפק באמינותם ובמקצועיותם של חוקרי המשטרה, אשר העידו שהחקירה התנהלה באופן עצמאי, כאשר הם שאלו את הנאשמים שאלות בהתבסס על הדברים שנרשמו בזכ"ד של חוקרי השב"כ, ורשמו את הדברים שנאמרו מפי הנאשמים. מסקנה זו, לפיה חוקרי המשטרה ניהלו חקירה עצמאית ונפרדת, ולא רק העתיקו מתוך זכ"ד שקיבלו מחוקרי השב"כ, מתעצמת נוכח העובדה, שבאחת החקירות של נאשם 2, סיפר הלה פרטים שכלל לא נזכרו בזכ"ד של השב"כ, אשר עמד כאמור בבסיס חקירתו, ולפיכך זומן הנאשם לחקירה נוספת בשב"כ ונשאל על הפרטים החדשים שמסר, כפי שהעיד על כך חוקר השב"כ אמנון.

38. מן המקובץ עולה, כי יש לדחות את טענות הנאשמים בדבר הטמעת זכ"ד השב"כ בהודעה המשטרתית באופן טכני, ולקבוע כי נוצר חיץ בין חקירות השב"כ לבין חקירות המשטרה, המוביל לקביעה בדבר הוכחת קבילותן של אמרות/הודאות הנאשמים בפני חוקרי המשטרה:

"יתר-על-כן, לגישתי אף אין צורך להכריע בשאלה אם הפעילו חוקרי השב"כ את אמצעי החקירה שלהם טוען המערער, שכן כפי שהוסבר לעיל, איננו רואים צורך להסתמך על ההודאות שמסר המערער בפני חוקרי השב"כ בעת חקירתו במתקן. התמקדותנו היא בהודעה המשטרתית ת/30-30א. הודעה זו נגבתה על-ידי איש המשטרה רפ"ק סילברמן בלא שנכחו בחדר החקירות אנשי שב"כ. המערער הבין כי גובה האימרה הוא איש משטרה, ולראשונה מאז הגעתו ארצה הוזכר בדבר זכותו לשתוק. בנסיבות אלה נוצר חיץ מבחינת תנאי גביית האימרה בין חקירתו הקודמת של המערער על-ידי אנשי השב"כ לבין גביית ההודעה המשטרתית על-ידי רפ"ק סילברמן, על-כן אף לו נפל פסול כלשהו בחקירה שנערכה על-ידי השב"כ קודם לגביית ההודעה המשטרתית, אין לומר כי המערער היה נתון בעת גביית ההודעה תחת לחץ או מורא ששללו ממנו חופשיות רצונו."
(ע"פ 6613/99 סמירק נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (3) 529, 551 (2002))

39. למעלה מן הצורך אציין, כי בעניינו של נאשם 2 העיד לפנינו גם חוקר השב"כ אמנון, שחקר אותו טרם גביית אמרותיו בידי חוקר המשטרה, וכן הוגשו שני מסמכי זכ"ד שערך. אמנון העיד, כאמור, כי האווירה בחדר החקירות הייתה נינוחה וכי הנאשם לא היה נתון במצב חריג כלשהו במהלכה. עיון בזכ"ד שערך מלמדנו, כי החקירה אכן הייתה עניינית ונועדה לעמוד על טיב האיום על בטחון המדינה. הזכ"ד מפורט ומציין גם שיחות חולין, ברכות ויחס מכבד מצד אמנון כלפי נאשם 2.

על אף טענת ב"כ נאשם 2 בסיכומיו, לפיה "**החקירה הייתה מכוונת תוצאה**" (פסקה 42 לסיכומים בכתב), מצאתי את עדותו של אמנון, התואמת לאמור בזכ"ד, אמינה, ואיני מוצא מקום לקבוע כי נאשם 2 היה במצב חריג במהלך החקירות, לאחר שהופעלו עליו לחצים פיזיים ונפשיים בלתי מידתיים.

בעדותה של נורית, הממונה על החקירה בשב"כ, היא אישרה כי שעות החקירה של נאשם 2 היו ממושכות יותר באופן יחסי, אך הבהירה כי הדבר היה מוצדק נוכח הסיכון שיוחס לפרשה בזמן החקירות, עת התפישת הייתה שמדובר בפיגוע שיכול להתרחש בכל רגע. מקובל בפסיקה, כי "**עייפותו של הנחקר והיותו נתון לשאלות חוקרים במשך זמן ממושך הינם לעתים תוצאה בלתי נמנעת מחקירה או תוצאה נלווית לחקירה**" (בג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(4) 817, 839 (1999)), וכן כי "**אין לומר כלל ועיקר כי עצם עריכתה של חקירה בשעות הלילה או עריכת חקירות רבות וממושכות...יש בה כשלעצמה להדביק להודאה...תווית של הודאה שנתקבלה שלא מרצון**" (ע"פ 383/79 אבו עמרה נ' מדינת ישראל, פד"י לד(2) 272, 275 (1980)).

40. מדבריהם של נורית ואמנון עולה, כי במהלך החקירה פעלו חוקרי השב"כ במטרה לסכל פגיעה חמורה בביטחון המדינה, שעל פי הבנתם עלולה הייתה להתרחש באופן אימננטי. משכך, לא ניתן לומר כי שעות החקירה הארוכות, ועייפותו הנטענת של הנאשם 2 כתוצאה מהן, מהוות לחץ פסול שהוביל למתן הודאה שלא מרצון.

41. המסקנה המתקבלת מן המקובץ לעיל הינה, כי אמרות/הודאות הנאשמים בפני חוקרי המשטרה הינן קבילות, מאחר שניתנו באופן חופשי ומרצון.

משקל הודאות הנאשמים

42. בחינת משקלן של הודאות נאשמים בחקירה נעשית בשני מישורים: מישור פנימי ומישור חיצוני. במישור הפנימי נבחנת ההודאה על פי הגיונה הפנימי וסימני האמת שבה. במישור החיצוני נדרשת תוספת ראייתית מסוג "דבר מה נוסף" לשם הרשעת נאשם על פי הודאתו.

המבחן הפנימי

43. ראש לכל מזדקרת לה התמיהה הנובעת מהיחס בין גרסת הנאשמים לאחר שינוי תשובתם לכתב האישום, לבין תוכן הודאותיהם. מעבר להיות גרסה זו כבושה, שהוצפנה בליבם של הנאשמים עד לשלב מתקדם של משפטם, ולאחר שעניינו של חמדי, שותפם, הסתיים במסגרת כתב אישום נפרד שהוגש נגדו, הרי שבחינת אותן אמרות לעומקן מלמדת שגרסה זו אינה סבירה.

כאמור, בתחילת משפטם הכחישו הנאשמים פרטים רבים שצוינו בכתב האישום, וטענו כי אלה המוכחשים על ידם, ככל שהם מופיעים באמרותיהם/הודאותיהם בחקירה, נאמרו תחת לחץ ושלא באופן חופשי ומרצון. כעת, לאחר תיקון תשובתם לכתב האישום, הודו הנאשמים ברובן המוחלט של עובדות כתב האישום, פרט למספר עובדות שנותרו במחלוקת. בגרסתם החדשה מבקשים הנאשמים לפצל בין רובן המוחלט של העובדות שנמסרו בחקירתם, לבין מספר בודד של עובדות, שלטענתם נאמרו תחת לחץ. דא עקא, שמצב דברים מעין זה אינו עולה בקנה אחד עם הגיון הפנימי והקוהרנטיות של ההודאות, שעה שהפרטים המוכחשים מובאים בהן כחלק רציף ובלתי נפרד מהפרטים בהם מודים הנאשמים.

כך, למשל, הודה נאשם 1 בתשובתו המתוקנת לכתב האישום, כי חמדי ביקש ממנו להחדיר את מטען החבלה לישראל ולהניחו במרכז הקניות "ממילא", אך טען כי סירב לבקשתו בתואנה כי ישנן מצלמות אבטחה במקום והדבר אינו אפשרי. דע עקא, שבאמרתיו של נאשם 1 מציין הלה את הסכמתו להחדיר את המטען ולבחון את האפשרות להניחו במרכז הקניות "ממילא", כחלק מדיבורו השוטף המשתלב ביתר הפרטים בהם הודה באופן בו הניסיון להפריד בין פרטים אלה הינו מלאכותי. לא-זו-אף-זו, עניין ההסכמה שב ועלה במספר חקירות שונות של נאשם 1, והלה הוסיף פרטים נוספים סביב פרט זה. כך למשל ציין, כי העלה בפני חמדי את אפשרות החדרת המטען באוטובוס (ת/5, ש' 97-99; ת/9, ש' 15-16); וכך אף ציין אפשרויות להסוואת המטען בכדי להניחו במרכז "ממילא" (ת/6, ש' 50-51); וכך אף ציין, כי למרות שהתריע בפני חמדי על הבעייתיות בהנחת המטען במרכז "ממילא", בשל קיומן של מצלמות אבטחה, העלה את האפשרות להניח את המטען בפח זבל במקום (ת/14, ש' 28-34).

44. גם דברי נאשם 1 הנוגעים לבקשת חמדי ממנו לקנות לו אקדח - אותה הכחיש נאשם 1, בטענה כי הבקשה אכן הייתה, אך התמקדה ברצון לברר מחירו של אקדח - נמסרו באופן דומה. האמרה כי חמדי ביקש את עזרתו בקניית אקדח חוזרת בשתיים מחקירותיו, שעה שנאשם 1 מפרט בהן את הרקע לבקשה ואת מטרותיה. בחקירתו מיום 10.8.13 (ת/5), מציין נאשם 1 כי חמדי ביקש ממנו עזרה "**לקנות אקדח**", וכי בתגובה לכך אמר לחמדי שהוא אינו מכיר סוחר אצל"ח (שם, ש' 63-64). בהמשך, נשאל נאשם 1 במפורש "**למה ביקש ממך חמדי חסנין רומאנה אקדח?**", והשיב, שחמדי רצה את האקדח כדי להגן על עצמו בזמן הכנת המטען והעברתו (שם, ש' 69-70). בחקירתו מיום 15.8.13 (ת/9), ידע נאשם 1 לציין, כי השגת אקדחים הייתה מטרה שגם הוא עצמו חפץ בה, שכן בעזרתם יוכלו חמדי והוא להגן על עצמם במהלך ביצוע הפיגוע (שם, ש' 45).

45. באמרתו של נאשם 2 מיום 20.8.13 (ת/10), הוא ציין כי נאשם 1 ביקש ממנו להשיג חומר לניקוי בריכות. פרט זה, אשר לטענת נאשם 2 נאמר מפיו כתוצאה מלחץ חוקריו, כלל לא הופיע בזכ"ד של חוקר השב"כ (ת/11) עליו התבססה חקירתו על ידי חוקרי המשטרה, אלא נאמר ביוזמתו המלאה. זו אף הסיבה שהוא נקרא לחקירה נוספת על ידי חוקר השב"כ אודות פרט זה, שכלל לא היה ידוע קודם לכן לחוקר השב"כ (ת/12). הרקע הנ"ל למסירת אמרתו של נאשם 2 בנושא זה, מעצים באופן משמעותי את מהימנות הודאתו בחקירה בכללותה.

46. ב"כ הנאשמים טענו, כי משקל אמרות/הודאות הנאשמים הינו נמוך, מחמת העובדה שבנקודות שונות הם סתרו איש את רעהו. ראשית אציין, כי ישנן נקודות בחקירותיהם של הנאשמים שמוזכרות רק על ידי אחד מהם. עם זאת, במקרים אלה אין מדובר בסתירות אלא בתוספות מידע, ודעתי הינה, כי הדבר אינו משליך על משקלן של ההודאות, לא כל שכן שאינו מפחית מהן. בכל הנוגע להחדרת המטען לישראל, הצביעו ב"כ הנאשמים על כך, שבעוד שנאשם 1 מסר באמרתו שהציע להכניס את המטען באוטובוס, נאשם 2 ציין שהיה עליו להחדיר את המטען לישראל ברכבו הפרטי. גרסאות אלו, כמו גם אחרות הדומות להן, על אף השוני המסוים ביניהן, אינן מהוות סתירה של ממש, נוכח העובדה שמדובר במידע העוסק בתכנון שלא יצא אל הפועל, כאשר מטבע הדברים ייתכן כי הועלו אפשרויות שונות לביצוע הפעולה. באשר לפגישה הנטענת ברמאללה, קיים שוני מסוים בין גרסת נאשם 1 לגרסת נאשם 2, אך לא מצאתי כי מדובר בשוני כה מהותי היורד לשורשו של עניין, ואין בו אפוא כדי להשליך על משקלן הכולל של האמרות/הודאות. נאשם 1 טען, כי במהלך הפגישה ברמאללה חמדי יצא החוצה עם נאשם 2 ודיבר עמו ביחידות, ולאחר מכן התיישב ודיבר עם נאשם 1 על פרטי תכנון הפיגוע (ת/9, ש' 19-23). נאשם 2 מסר בחקירתו גרסה דומה, לפיה חמדי שוחח עמו על תכנון הפיגוע ושאל אותו האם נאשם 1 סיפר לו על תוכניתם. עם זאת, נאשם 2 לא ציין אם שיחתו עם חמדי נעשתה לאחר שהשניים יצאו מהמסעדה ביחידות, וניתן להבין כי השיחה בוצעה במסעדה. כמו כן, נאשם 2 לא ציין שראה את

חמדי מדבר עם נאשם 1 (ת/19, ש' 30-34). כאמור, אין מדובר בפרטים משמעותיים, והנקודה המרכזית המשותפת לשתי הגרסאות הינה, שחמדי שוחח עימם אודות המטען.

47. מבעד לסימני האמת הניכרים באמרותיהם של הנאשמים, ניצבות לפנינו עדויותיהם בבית המשפט, במסגרתן טענו כי פרטים אלה אינם נכונים. על אף שטענות הנאשמים מתייחסות גם לפרטים שחזרו על עצמם באמרות שניהם, טענותיהם באשר לגורמים שהביאו לציון הפרטים באמרותיהם/הודאותיהם אינן משתלבות זו בזו. בעוד נאשם 1 טען, כי חוקרי המשטרה כתבו את הדברים מבלי שאלה כלל יצאו מפיו, טען נאשם 2, שאמר את הדברים בעקבות לחץ שהופעל עליו.

48. טענות הנאשמים בכל הנוגע לאופן גביית הודעותיהם; הכחשתם שחתמו על ההודעות; טענתם כי ההודעה לא הוקראה להם לפני החתימה; וגרסתם בנוגע לדברים שאמרו להם חוקריהם, אינם משכנעים, בלשון המעטה, נוכח עדויותיהם המהימנות של חוקרי המשטרה, כאמור לעיל, בחלק הדן בקבילות האמרות/הודאות. משדחיתי טענות אלו, נפגמת מהימנות גרסת הנאשמים אף לגופו של עניין. באשר לנאשם 2, משהתכחש הלה בעדותו בבית המשפט לדברים בהם הודה בתשובתו המתוקנת לכתב האישום (כשלדברי ב"כ המלומד בסיכומיו בכתב, פסקה 67, דברי הנאשם בהודאתו מיום 19.6.14, "זו האמת מבחינתו גם אם חזר בו בעדותו בבית המשפט מכך..."), נפגמה מהימנות גרסתו באופן משמעותי. מן המקובץ עולה אפוא, כי לעדויות הנאשמים בבית המשפט אין לייחס משקל של ממש.

המבחן החיצוני

49. מלבד בחינת משקלה של ההודאה באופן פנימי, נדרש בית המשפט להפיג את החשש פן הנאשם ייחס לעצמו מעשה שלא ביצע, באמצעות מבחן חיצוני, קרי, ראייה מאמתת מסוג "דבר מה נוסף".

50. משקלה של ראיית ה"דבר מה הנוסף" הנדרשת, עומדת ביחס הפוך למשקל אמרת/הודאת הנאשם אותה היא מאמתת. ככל שאמרת/הודאת נאשם הינה בעלת משקל רב יותר, כך ניתן לאמתה באמצעות ראיית "דבר מה נוסף" בעלת משקל נמוך יותר. ככלל, אין צורך שראיית "דבר מה נוסף" תאמת כל פרט מפרטי האמרה/הודאה, אלא די שתאשר במידת מה את תוכנה (ע"פ 3577/12 אדהם פריח נ' מדינת ישראל (23.7.14), פסקה כ'). יחד עם זאת, דעתי הינה כי בעניינם של שני הנאשמים, אשר הודו בבית המשפט במרבית הפרטים המצויים באמרותיהם, יש לבחון את מידת קרבתה של הראייה המאמתת לפרט השנוי במחלוקת, בהתאם ליחסי הגומלין בין משקל האמרה/הודאה למשקל הראייה המאמתת. לשון אחר, ככל שהפרט השנוי במחלוקת המצוי באמרות/הודאות הנאשמים הינו בעל משקל פנימי

רב יותר, כך תידרש זיקה פחותה יותר של הראייה המאמתת לפרט הספציפי, וניתן יהיה לקבל כראיית "דבר מה נוסף" גם ראייה המאמתת פרט פריפריאלי הקשור אליו.

ב"כ המאשימה טענה, כי אמרות/הודאות הנאשמים מהוות ראייה מאמתת אחת כלפי השניה. עוד טענה, כי הודעות חמדי במשטרה, אותן ביקשה לקבל כראייה באמצעות סעיף 10א לפקודת הראיות, ולהעדיפן על פני עדותו בחקירתו הנגדית בבית המשפט, מהוות ראייה מאמתת לאמרותיו של נאשם 1.

51. תחילה אבחן את הודעותיו של חמדי במשטרה ואת עדותו בבית המשפט, ככל שאלה משליכים על אמרות/הודאות הנאשמים. לאחר מכן, אעבור לבחינת אמרות/הודאות הנאשמים כראייה מאמתת אחת כלפי רעותה.

הודעותיו ועדותו של חמדי

52. בתחילת עדותו בבית המשפט אישר חמדי, כי על פי התכנון נאשם 1 היה אמור לקחת את מטען החבלה ממנו ולהחדירו לישראל (עמ' 71-72;76). בעניין זה תואמת עדותו את הודעותיו במשטרה וכן את אמרותיהם של הנאשמים. עם זאת, בהמשך מסר חמדי גרסאות שונות מאלו שנמסרו בהודעותיו במשטרה. כך לדוגמא הכחיש כי נאשם 1 היה מעורב בתכנון הפיגוע, וטען כי רק ביקש ממנו לברר מחירי חומרים מסוימים. חמדי גם שלל במפורש את אמיתות יתר דבריו בהודעותיו במשטרה בכל הנוגע למעורבות נאשם 1, אשר הוצגו לו בחקירתו הנגדית על ידי ב"כ המאשימה לאחר הכרזתו כעד עוין. במצב דברים זה, אין כל ספק כי דבריו בעדותו לפנינו סותרים את הודעותיו במשטרה בעניין זה. חוקרי המשטרה שגבו את הודעותיו של חמדי העידו לפנינו, ולאחר ששמענו אותם וייחסנו לדבריהם את מלוא המשקל, נחה דעתי כי יש לקבל ולהעדיף את דברי חמדי בהודעותיו במשטרה במסגרת סעיף 10א לפקודת הראיות, בכל הנוגע לדבריו ביחס לנאשם 1.

53. אשוב ואזכיר, כי עדותו של חמדי לפנינו נמסרה בטרם תיקנו הנאשמים את תשובתם לכתב האישום ובטרם הסתיים משפטו של חמדי בהרשעתו במסגרת הסדר טיעון. בעדותו לפנינו, הכחיש חמדי פרטים רבים בהם הודו הנאשמים בתשובתם המתוקנת לכתב האישום. כך, למשל, הוכחה מעורבותו של נאשם 1 בתכנון הפיגועים; הוכחה מעורבות כלשהי של נאשם 2 בתכנית; וכן הוכחה שיחה כלשהי בעניין מטען החבלה במהלך האירוע שהתקיים במסעדה ברמאללה בו נכחו שלושתם.

54. לעומת עדותו המצמצמת והמכחישה בבית המשפט, הודעותיו של חמדי משתלבות בצורה הגיונית בעובדות

המוסכמות על הצדדים. גרסתו של חמדי בחקירותיו התפתחה באופן עקבי והגיוני, תוך הוספת נדבך אחר נדבך לתיאור מעורבותו באירועים. בהודעתו הראשונה מיום 6.8.13 (ת/1), מסר חמדי שתכנן להכין מטען חבלה ולהשתמש בו לביצוע פיגוע. בהודעה זו מסר, כי לא סיפר על תכניתו לאיש. בהודעותיו הבאות מיום 12.8.13 (ת/2) ומיום 22.8.13 (ת/3), מסר חמדי פרטים רבים בנוגע לאופן בו פנה אל הנאשם 1 במטרה לקבל את עזרתו בהשגת החומרים הדרושים להכנת המטען ובאופן החדרתו לישראל, תוך ציון הזמנים והמקומות בהם נפגשו השניים והסיבות שהביאו אותו לפנות לנאשם 1. כאמור, רבים מהפרטים בהודעותיו, שהוכחו בעדותו בבית המשפט, התקבלו כעת כעובדות מוסכמות על הנאשמים.

משכך, יש לדחות את עדותו של חמדי, ככל שזו סותרת את הודעותיו, ולהעדיף את האחרונות בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות.

55. אעבור עתה לבחינת קיומן של ראיות מאמתות מסוג "דבר מה נוסף" לגבי כל אחת מנקודות המחלוקת בין הצדדים. שתיים מנקודות המחלוקת בין הצדדים עוסקות בסעיפים 5 ו-7 לכתב האישום, ועניין - הסכמתו של נאשם 1 להחדיר את המטען לירושלים. כאמור לעיל בחלק הדן במשקלן הפנימי של האמרות/הודאות, נאשם 1 אישר במספר מקומות באמרותיו את הסכמתו להחדיר את המטען לירושלים ואת הצעתו כי הדבר ייעשה באמצעות אוטובוס. פרט זה מאמת הן על ידי חמדי והן על ידי נאשם 2. בהודעתו מיום 12.8.13, מסר חמדי כי לאחר מסע שכנוע מצדו הסכים נאשם 1 להחדיר את המטען לישראל (ת/2, ש' 129-130). עוד מסר חמדי, כי נאשם 1 הציע להניח את מטען החבלה בחדר שבו הוא עובד במרכז "ממילא" בירושלים (ת/3, ש' 89-90). כמו כן, בחקירתו מיום 22.8.13 מסר נאשם 2 כי בשיחה בין השניים הציע נאשם 1 להניח את המטען בפח זבל במרכז "ממילא" (ת/10, ש' 33-37). ראיות חיצוניות אלו, המאמתות פרטים הנוגעים לליבת המחלוקת, כאשר אמרת/הודאת נאשם 1 בעניין זה הינה בעלת משקל רב, מובילים למסקנה כי נאשם 1 אכן הסכים להחדיר את המטען לירושלים, כאמור בסעיפים 5 ו-7 לכתב האישום.

56. באשר למחלוקת הנוגעת לבקשתו של חמדי מנאשם 1 לרכוש עבורו אקדח, כנטען בסעיף 6 לכתב האישום, על אף שמשקלה של אמרת/הודאת הנאשם בהקשר זה אינו נמוך, כאמור לעיל, דעתי הינה כי נדרשת בעניין זה ראיה מאמתת הנוגעת לפרט הספציפי השנוי במחלוקת. זאת, מאחר שגרסת הנאשם בתשובתו המתוקנת לכתב האישום הינה למעשה סטייה קלה מהאמור בכתב האישום, כך שלטענתו חמדי ביקש ממנו רק לברר מחירי אקדח. קרבה זו, בין עובדות כתב האישום לגרסת נאשם 1, מותרת פתח לפרש את דבריו של נאשם 1 באמרתו/הודאתו באופן המכיל גם את גרסתו בבית המשפט. בעניין זה, הראיה החיצונית היחידה הרלוונטית הינה הודעת חמדי במסגרתה. דע עקא, שבהודעותיו מציין חמדי כי שאל את נאשם 1 אך ורק לגבי מחירי אקדחים (ת/2, ש' 57). מכאן, שאין מדובר בראיה מאמתת בעלת משקל מספיק בנוגע לפרט השנוי במחלוקת, ולפיכך מסקנתי הינה כי חמדי ביקש מנאשם 1 לברר מחירי

אקדחים בלבד, כאמור בתשובתו המתוקנת של נאשם 1 לכתב האישום.

57. נקודת המחלוקת הרביעית עוסקת במיוחס לנאשם 2 בסעיף 8 לכתב האישום. בניגוד לאמור באמרתו במשטרה, הכחיש הלה כי אמר לנאשם 1 שינסה להשיג חומר לניקוי בריכות. על אף משקלה הפנימי המשמעותי של הודעתו, אין כל ראייה חיצונית המאמת את דבריו של נאשם 2 בהקשר זה, ולו בדרך פריפריאלית, שתצביע על קיום שיחה דומה בין הנאשמים. משכך, אני קובע כי לא הוכח במידה הנדרשת בפלילים שנאשם 2 שוחח עם נאשם 1 ביחס להשגת חומרי ניקוי בריכות.

58. הפלוגתא החמישית עוסקת בפגישה בין הנאשמים וחמדי במסעדה ברמאללה. בסעיף 10 לכתב האישום נטען, כי בפגישה זו דנו השלושה בפרטי התכנית להנחת מטען החבלה, לרבות הסוואתו, העברתו לתוך ירושלים, אפשרות הנחתו בפח אשפה, ומועדים אפשריים לביצוע הפיגוע. דע עקא, שהפרטים הרבים שמייחס סעיף זה בכתב האישום לשיחתם של הנאשמים במסעדה ברמאללה הינם למעשה לקט של אמירות שונות שהנאשמים וחמדי מסרו בחקירותיהם, כשרובן לא נמסרו בהקשר לשיחה ברמאללה. אמרותיהם/הודאותיהם של נאשם 1 ונאשם 2 תואמות ביחס לאירוע המסעדה, בכך ששניהם מאשרים כי חמדי שוחח עימם - עם כל אחד בנפרד - בנוגע לתכנון הפיגוע, עת נאשם 1 אף מאשר שראה את חמדי משוחח עם נאשם 2 ביחידות, והניח שהם משוחחים על תכניתם המשותפת. משכך, ניתן לקבוע כי אמרות/הודאות הנאשמים מאמתות האחת את רעותה באופן ישיר בכל הנוגע לקיום שיחות הנוגעות לתכנון הפיגוע במהלך הפגישה, ובאופן פריפריאלי אף מאמתות את הפרטים שמסר כל אחד מהם בדבר תוכן השיחות. משכך, אני קובע כי בשיחותיהם הנפרדות עם חמדי באותו אירוע שוחחו הנאשמים על דרכים להחדרת המטען לישראל, כאמור באמרותיהם/הודאותיהם (ת/9, ש' 23-34; ת/7, ש' 33-39).

59. הנקודה העובדתית האחרונה השנויה במחלוקת בין הצדדים עניינה - פגישה בין נאשם 1 לנאשם 2 בברכה בימק"א. בסעיף 11 לכתב האישום נכתב, כי נאשם 1 ביקש מנאשם 2 להשיג לו אקדח על מנת שיוכל לבצע באמצעותו פיגוע ירי על חיילי צה"ל במחסום ענתא. הנאשמים הכחישו שיחה זו, וטענו כי נאשם 1 אך ורק ביקש מנאשם 2 לברר עבורו מחירי אקדחים, מבלי לציין מטרה כלשהי. בעניין זה, אמרות/הודאות הנאשמים (ת/14, ש' 17-21; ת/10, ש' 7-16) מאמתות האחת את רעותה באופן מפורש ומלא, שעה שרק פרט אחד נעדר מאמרתו/הודאתו של נאשם 1, והוא - כי המחסום המדובר הוא מחסום ענתא. נוכח האימות החיצוני המשמעותי שאמרות/הודאות הנאשמים מהוות זו כלפי זו, אני קובע כי הוכח דבר קיומה של השיחה האמורה, כאמור בכתב האישום.

60. לאחר שקבעתי את הממצאים העובדתיים בנקודות השנויות במחלוקת, אעבור עתה לבחינת התקיימות יסודות העבירות המיוחסות לנאשמים.

הפן המשפטי

61. כתב האישום מייחס לנאשמים עבירות של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה וניסיון לייצור נשק. לטענת ב"כ הנאשמים, המעשים שביצעו הנאשמים אינם מקיימים את יסודות העבירה של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה, אלא למירב - עבירה של קשירת קשר פלילית רגילה, לפי סעיף 499 לחוק העונשין. טוענים ב"כ הנאשמים, כי חמדי פעל באופן עצמאי, ללא זיקה לארגון טרור או ליישות עוינת כלשהי שהינה בגדר "אויב". מנגד לכך טענה ב"כ המאשימה, כי ההלכה הפסוקה קובעת כי גם פעולה מהסוג שתכננו הנאשמים וחמדי לבצע נופלת בגדרה של העבירה המיוחסת להם.

62. לאחר בחינת טענות הצדדים, מזה ומזה, נחה דעתי כי במחלוקת זו דעתי הינה כדעת המאשימה. להלן יובאו נימוקיי לכך.

סעיף 99(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

(א) מי שעשה, בכוונה לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי לסייע לכך, דינו - מיתה או מאסר עולם.

סעיף 91 מגדיר מיהו "אויב":

**"אויב" - מי שהוא צד לוחם או מקיים מצב מלחמה נגד ישראל או מכריז על עצמו כאחד מאלה, בין שהוכרזה מלחמה ובין שלא הוכרזה, בין שיש פעולות איבה צבאיות ובין שאינן וכן ארגון מחבלים;
"ארגון מחבלים" - ארגון שמטרותיו או פעולותיו מכוונות למיגור המדינה או לפגיעה בבטחונה של המדינה או בבטחון תושביה או ביהודים במדינות אחרות;**

63. בע"פ 11328/03 **מדינת ישראל נ' מוסא נאצר** (8.9.05), קבע בית המשפט העליון (כב' השופט א' א' לוי) את הדברים הבאים ביחס ליסוד העובדתי של העבירה:

"מקורו של סעיף 99 לחוק הוא בסעיף 10 לחוק לתיקון דיני עונשין (ביטחון המדינה), תשי"ז-1957. סעיף זה מוקם בפרק הדין במעשי בגידה, אשר בלשון דברי ההסבר להצעת החוק (ה"ח 275, כ"ה תשרי תשי"ז, 30.9.1956, עמ' 7), נועד למנוע מעשים אשר מטרותם

לפגוע 'בעצם קיומה של המדינה או בכוח עמידתה בשעת מלחמה', ואלה הם (בלשון המקור):

א. מעשים המכוונים לשלילת ריבונותה של המדינה או לפגיעה בשלמותה הטריטוריאלית;

ב. גרם למלחמה נגד ישראל;

ג. סיוע לאויב בדיעות או בשירותים אחרים בכוונה לעזור לו במלחמתו;

ד. שירות בכוחות המזוינים של האויב;

ה. סיוע בידי חיילי האויב להימלט משבי ישראל;

ו. תעמולה תבוסתנית.

מטבע הדברים, לא כל פעולה עוינת היא בבחינת מעשה אשר נועד לקעקע את ריבונות המדינה או לפגוע בעצם קיומה. כך לדוגמה, עבירות של יידוי אבנים לעבר כלי רכב הנעים בנתיב תחבורה, חרף הסכנה הרבה הנשקפת מהן לפרט, בהיבט הכללי אין לומר כי נשקפת מהן סכנה למדינה, ועל כן הן אינן מהוות 'סיוע לאויב'. אותה מסקנה מתחייבת גם מ'סביבתו הנורמטיבית' של סעיף 99. הוא אחד משלושה סעיפים שלצידם קצב המחוקק עונש מיתה או מאסר עולם, ללמדך עד כמה חמורה היא עבירה זו, עד שהמחוקק ראה לנכון להשתמש בקשים שבעונשים כדי להרתיע מפניה. עם זאת, לא רק פעולות הכרוכות במרחץ דמים נכנסות לגדרו של סעיף 99, והסיוע לאויב יכול להתבטא גם במעשים שעל פני הדברים נעדרת מהם אלימות כליל, כמו מסירת ידיעה בכוונה שתגיע לידי האויב או ביוזעין שהיא עשויה להגיע לידי האויב. מטרת מסירתה של ידיעה מסוג זה היא להכשיר את הקרקע ולהקל על האויב במלחמתו בישראל, ולפיכך, בנסותנו להגדיר את המכנה המשותף של המעשים שייכנסו לגדרו של סעיף 99 ניתן לומר, כי לרוב יהיו אלה מעשים שחומרתם מופלגת, ואשר לא נועדו כדי לגרום לפגיעה או נזק נקודתיים, אלא נודעת להם מטרה רחבה וכוללת יותר - להביא לערעור עצם קיומה של מדינת ישראל כמדינה ריבונית.

סעיף 91 לחוק נותן סימנים שיש בהם כדי לסייע בהגדרתו של 'אויב', לאמור, מי שניתן להגדירו כצד לוחם נגד ישראל, במוצהר או במשתמע, ועל אלה נמנים גם ארגוני המחבלים למיניהם. לעיתים האויב הוא מדינה פלונית (פרשת 'מנבר', בעמ' 194 ואילך) או ארגון אלמוני, ולעיתים 'אויב' הוא הגדרה כוללת לכל אלה החורשים מזימות נגד ישראל (פרשת 'וענונו', בעמ' 292). מכאן, שגם כאשר לא מוכח כי נאשם פעל במסגרתו של ארגון מחבלים מוגדר, או כדי לסייע לאחר הנמנה על ארגון כזה, אין בכך כדי למלטו מהרשעה בעבירה לפי סעיף 99 לחוק. מאז זכתה מדינת ישראל בעצמאותה, נמצאו רבים המערערים על עצם קיומה. תחילה עשו זאת מדינות, רובן שכנות וחלקן מרוחקות, שלא הסתפקו במלל בלבד, אלא נקטו גם בפעולות מלחמתיות. אולם במשך השנים השתנתה הטקטיקה, ובמקום פעולה ישירה של מדינות, החלו לצוץ ארגונים שונים, שבעידודן ובמימון של מדינות אויב, החלו לבצע פעולות עוינות כחלק מהמטרה המשותפת של המדינות והארגונים כאחד, להביא לסילוקה של מדינת ישראל מעל פני הגלובוס. סעיף 99 לחוק העונשין, כמו קודמו (סעיף 10 לחוק לתיקון דיני

עונשין (ביטחון המדינה), תשי"ז-1957), נועד לתת מענה לכל אלה, וגם לאותם יחידים אשר הצטרפו למעגל הטרור שלא במסגרת מאורגנת. ובמילים אחרות, הוא נועד להרתיע, ובמקרים המתאימים גם להעניש את כל מי שרתם את עצמו לסייע ל'אויב', כהגדרתו הכוללת של מושג זה."

(שם, פסקאות 9-10 לפסק דינו של השופט לוי, ההדגשות הוספו - צ.ס.)

כב' הנשיא (כתוארו אז) א' ברק הביע אף הוא את עמדתו באותו פסק דין, כלהלן:

"מהי, איפוא, אותה התנהגות המסייעת לאויב? לדעתי, זו אותה התנהגות המשתלבת באופן מוחשי וקונקרטי בפעילותו של האויב, באופן שמבצעה מהווה, מבחינת סוג הפעילות ותוצאותיה, ידו הארוכה של האויב. מעשיו של עותמאן יש בהם כדי לסייע לאויב, שכן הם משתלבים בפיגועי הטרור שארגוני המחבלים מבצעים בישראל. ביצוע פיגועים בקרב אוכלוסיה אזרחית הינו כלי מרכזי בידי ארגוני המחבלים. מעשיו של עותמאן הם במסגרת זו, ויש בהם איפוא כדי לסייע לארגוני המחבלים במלחמתם בישראל."
(שם, פסקה 3 לפסק דינו של הנשיא ברק, ההדגשות הוספו - צ.ס.)

64. שילוב הדעות המצוטטות לעיל משכילנו, כי פעילות חבלנית המבקשת לבצע פיגוע בקרב אוכלוסיה אזרחית, שנעשית לשם קידום מטרותיהם האידיאולוגיות הרצחניות של ארגוני המחבלים ויתר אויבי מדינת ישראל, מהווה, מבחינת סוג הפעילות ותוצאותיה, השתלבות קונקרטית בפעילותו של האויב, ואין בעובדה כי המחבלים העצמאיים אינם פועלים במסגרת ארגון מחבלים ספציפי כדי למלטם מהרשעה בעבירה של סיוע לאויב במלחמה.

65. מאחר שב"כ הנאשמים הסכימו בסיכומיהם, כי מעשי הנאשמים עולים כדי קשירת קשר, וטענתם התמקדה אך ורק במהותו של הקשר, מתייתר הצורך לדון ביסודות עבירת קשירת הקשר.

66. משכך, מצאתי כי הוכח שהנאשמים קשרו ביניהם קשר, בצוותא עם חמדי, לבצע פיגוע חבלני בישראל. נאשמים 1 ו-2 היו מעורבים בפעילות להכנת מטען החבלה, על אף שבעניין זה תפקידם התמצה בהשגת חומרי גלם בלבד, והיה עליהם לקחת חלק פעיל בהחדרת המטען לישראל ובהנחתו בקרב האוכלוסיה האזרחית במקום הומה אדם, שעה שאחת האפשרויות הייתה הנחתו במרכז "ממילא" בירושלים. בכך, קשרו הנאשמים קשר לפגיעה קטלנית משמעותית במדינת ישראל, המונעת מהזדהות אידיאולוגית עם אויבי המדינה ומשתלבת בפעילותם של אלה.

67. באשר לעבירה של ניסיון לייצור נשק, אין מחלוקת בין הצדדים כי במעשיו של חמדי מתקיימים יסודות העבירה. עיקר בניינה של טענת ב"כ הנאשמים התמקדה והתמצתה בכך כי מעשי הנאשמים לא בוצעו כמבצעים עיקריים של

עבירה זו אלא אלה עולים כדי סיוע בלבד. בעניין האבחנה בין מבצע בצוותא לבין המסייע סותתו כבר אבני דרך לרוב, ובין השאר נקבע כך:

"בראש הדירוג של הצדדים לעבירה רבת-משתתפים עומדים המבצעים בצוותא. הם השותפים הראשיים בביצוע העבירה. השותפות ביניהם מתבטאת בכך שהם נטלו חלק בביצוע העבירה כמבצעים ישירים. הם משמשים גוף אחד לביצוע המשימה העבריינית... המסייע הוא שותף עקיף ומשני (פרשת מרדכי [4], בעמ' 251). הוא מצוי מחוץ למעגל הפנימי של הביצוע. הוא גורם 'חיצוני'. אין הוא יוזם הביצוע ואף לא משדל לביצועו. תרומתו מתבטאת בכך שהוא מסייע (במעשה או במחדל) ביצירת התנאים לביצוע העבירה על-ידי העברין העיקרי. תרומתו היא בגדר 'אמצעי עזר' (פיזי או נפשי) (ראה ע"פ 1632/95 הנ"ל [3], בעמ' 554). המסייע תורם תרומה לביצוע העבירה, שהיא 'מחוץ' לביצוע הישיר, אם כי היא מסייעת לו."

(ע"פ 2796/95 פלונים נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 388, 402, 405 (1997))

68. היסוד העובדתי של העבירה עניינו - ייצור, קרי, הפיכת חומר או שילוב חומרים כלשהו, לנשק. בכל הנוגע לפעולות ייצור הנשק, תרומתם של הנאשמים הסתכמה בהשגת חומרים שונים והעברתם לחמדי, על פי בקשתו. חמדי היה היוזם והאחראי על ייצור הנשק, ובביתו אף נתפסו כלי המעבדה. משכך, הנאשמים היו שותפים עקיפים שתרמו ליצירת התנאים לביצוע העבירה על ידי חמדי, אך אינם בגדר מבצעים בצוותא של עבירת הניסיון לייצור הנשק.

התוצאה

69. מן המקובץ עולה, כי לו תישמע דעתי יש מקום להרשיע הנאשמים בעבירות של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמתו, לפי סעיף 99(א) בצירוף סעיף 92 לחוק העונשין, ובסיוע לניסיון לייצור נשק, לפי סעיף 144(ב2) בצירוף סעיפים 25 ו-31 לחוק העונשין.

השופט בן ציון גרינברגר:

אני מסכים.

השופט ארנון דראל:

אני מסכים.

הוחלט אפוא להרשיע הנאשמים בעבירות של קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמתו, לפי סעיף 99(א) בצירוף סעיף 92 לחוק העונשין, ובסיוע לניסיון לייצור נשק, לפי סעיף 144(ב2) בצירוף סעיפים 25 ו-31 לחוק העונשין, כאמור בפסקה 69 להכרעת דינו של כב' האב"ד, השופט הבכיר צבי סגל.

ניתנה והודעה בפומבי היום, כ"א טבת תשע"ה, 12 ינואר 2015, במעמד הצדדים.